

Tartu Ülikooli Kliinikum SA
Kristi.Abram@kliinikum.ee

Teie 13.02.2019 /
Meie 16.04.2019 nr 5.2-2/481-2

Mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride teostamine

Pöörduisite mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride (eelkõige botuliinteraapia ja täitesüstide) teemal. Edastasite seisukoha, et õe haridus ei ole piisav tulemaks toime mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride túsistustega, mistõttu ei ole võimalik arstil delegeerida botuliinteraapia ja täitesüstide teostamist õele. Peame kutse- ja erialaühenduste rolli praktika kujundamisel ja tervishoiuteenuste ohutuse tagamisel ülioluliseks ning seetõttu oleme tänulikud saadetud seisukoha eest.

Mittekirurgilisi esteetilisi protseduure, mis on sisult tervishoiuteenused (nagu näiteks botuliinteraapia ja täitesüstid), tohib osutada üksnes juriidiline isik, millele Terviseamet on väljastanud eriarstiabi osutamiseks vajaliku tervishoiuteenuste osutamise tegevusloa. Tervishoiuteenuste korraldamise seadusest (edaspidi *TTKS*) lähtuvalt peab tegevusluba olema järgmistel tegevusaladel tegutsemiseks:

- 1) perearsti nimistu alusel üldarstiabi osutamine;
- 2) kiirabi osutamine;
- 3) eriarstiabi osutamine;
- 4) iseseisvalt õendusabi osutamine;
- 5) iseseisvalt ämmaemandusabi osutamine.

TTKS-s ja selle alusel antud määrustes on reguleeritud nimetatud teenuste sisu, nõuded teenuste osutamiseks, tegevusvaldkonnad, kvaliteedi nõuded jpm ning sellest tulenevalt liigituvad mittekirurgilised esteetilised protseduurid eriarstiabi valdkonda. Eriarstiabi osutamise tegevusloa saamise üheks eelduseks on, et seal töötab vastava erialaga eriarst.

TTKS jt õigusaktid ei reguleeri töökorraldust raviasutuses sh arstide ja õdede vahelist tööjaotust üksikute tegevuste teostamisel ja me ei pea selle põhimõtte muutmist otstarbekaks, sest praktikad tööjaotusel muutuvad aias. Mitmeid tegevusi, mis veel kümme aastat tagasi olid vaid eriarstide pädevuses, teostavad täna õed ja ämmaemandad vm spetsialistid.

See on tervishoiuteenuse osutaja vastutus, et protseduure teostab alati ainult tervishoiutõõtaja, kellel on selleks vajalikud oskused ja pädevused ning teenuse osutamine vastab parimatele praktikatele, asjakohastele juhenditele ja standarditele. Kui vastavad Eestis koostatud juhendid puuduvad, saab võtta aluseks rahvusvahelised standardid või juhendid.

Peame väga oluliseks, et kõiki tervishoiuteenuseid teostatakse vastavalt parimatele praktikatele, on kvaliteetsed ja teenusepakkuja teeb kõik selleks, et tagada patsientidele maksimaalne ohutus.

Selleks, et kaaluda senise praktika (sh vajadusel ka õigusruumi) muudatusi, vajame järgnevat täiendavat informatsiooni valdkonna kohta:

- Oma pöördumises viitate, et näete túsistuste sagenemist mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride tagajärjel. Kuna riik ei kogu praegu tsentraalselt andmeid tervishoiuteenuste osutamise tagajärjel tekkinud túsistuste kohta ja patsiendiohutuse tagamine on kehtiva õiguse alusel teenuseosutajate pädevuses, siis palume edastada teenuseosutajate käsutuses olevad andmed botuliinteraapia ja täitesüstide túsistuste arvu, iseloomu ja tagajärgede kohta Eestis ning ühtlasi võimalikud seosed túsistuste ja teostaja pädevuse vahel.
- Märkite, et vastava väljaõppe saanud arstidel on vajalikud teadmised mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride ohutuks teostamiseks. Kuna arsti põhiõppe ja residentuuri programmide kirjeldustest see otseselt ei selgu, siis palume täpsustada, millise põhiõppe osa ja/või residentuuri programmi tsükli käigus antakse arstidele mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride teostamiseks vajalikud teadmised ja väljaõpe.
- Kui põhiõppe ja residentuuri programmi käigus saadav õpe ei ole piisav ja vajalik on spetsiifiline täiendõpe, siis millises vormis ja mahus õpet peaksid kõnealuste teenuste osutajad saama ning kelle poolt võiks see õpe olla korraldatud?

Samal ajal ja samal teemal on ka MTÜ Esteetilise Mittekirurgilise Meditsiini Selts edastanud oma seisukoha, kus piirangut õe tegevusele botuliin- ja täitesüstide teostamisel peetakse ebamõistlikult piiravaks. Peetakse vajalikuks valdkonnapõhise juhendi ja koolitusnõuete kehtestamist. Sotsiaalministeeriumi poolt soovitame kaaluda juhendi koostamise otstarbekust. Juhendid teatavasti ei ole õigusaktid ning nende koostamise pädevust omavad vastavad kutse- ja erialaühendused. Samas juhime tähelepanu, et Eesti Standardikeskuses on kättesaadav äsja eesti keelde tõlgitud standard EVS-EN 16844:2017+A1:2018 „Esteetilise meditsiini teenused. Mittekirurgilised meditsiinilised protseduurid“. Tegemist on Euroopa standardiga, mida valdkond saab oma tegevuses kasutada. Täiendava lahendusena võib meie hinnangul kaaluda vastava kutsestandardi koostamist kõigi asjakohaste kutse- ja erialaühenduste koostöös. Kutsestandardi koostamise käigus saab ühiselt kokku leppida kõik vajalikud pädevused mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride teostamiseks. Loodame, et olete valmis panustama valdkonna arendamiseks vajalike dokumentide koostamisse koostöös MTÜ-ga Esteetilise Mittekirurgilise Meditsiini Selts. Kutsestandardite koostamine toimub Kutseeaduse alusel Kutsekoja juures, selsse kaasatakse kutse- ja erialaühenduste esindajad ning eksperdid. Infot leiate enam <https://www.kutsekoda.ee/>.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maris Jesse
terviseala asekanlsler

Teadmiseks:
Terviseamet

Heli Paluste
heli.paluste@sm.ee